

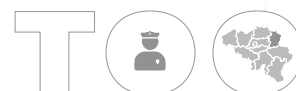
van betwisting zowel de aanvrager als de vergunningverlenende overheid onvermijdelijk terug naar af sturen. Een goede motivering daarentegen kan al veel betwistingen vermijden, omdat iedereen dan

weet waarom op een bepaalde manier beslist werd, en dan met kennis van zaken kan afwegen of het de moeite loont om een beroepsprocedure te starten. ■

(red.)

Zutendaal

Jeroen Brouwers lijkt strijd tegen bouwinspectie te verliezen

Antwerpen 24 september 2014

De juridische strijd die de binnenkort 75-jarige schrijver Jeroen Brouwers levert tegen de bouwinspectie voor het behoud van zijn weekendverblijf in het Limburgse Zutendaal, is alom gekend, en werd ook in *TOO* reeds belicht.¹ Met een eindarrest van 24 september 2014 beveelt het Antwerpse hof van beroep het herstel in de oorspronkelijke staat binnen een termijn van 1 jaar na het in kracht van gewijsde gaan van het arrest.² De door de correctionele rechter van Tongeren toegekende uitvoeringstermijn van 4 jaar, onder andere omwille van de grote literaire verdiensten van de betrokkene, wordt dus niet hernomen. Het arrest van 24 september 2014, dat het slotwoord in deze saga lijkt te schrijven, wordt besproken omdat het ingaat op enkele interessante discussies die (kunnen) spelen bij herstellvorderingen.

Inschrijving in vergunningenregister

Eén van Brouwers' argumenten betrof een middel van niet ontvankelijkheid van de dagvaarding. De inleidende dagvaarding werd niet ingeschreven in het vergunningenregister, en om die reden zou niet kunnen worden ingegaan op de herstellvordering. Art. 6.2.2 VCRO schrijft namelijk voor dat de dagvaarding voor de correctionele rechtbank op verzoek van de deurwaarder wordt ingeschreven

in het vergunningenregister van de gemeente waar het onroerend goed gelegen is. Het hof hecht geen waarde aan dit middel. De inschrijving in het vergunningenregister voorzien bij art. 6.2.2 VCRO houdt volgens het hof geen ontvankelijkheidsvereiste is, en evenmin is er een sanctie voorzien op het niet naleven ervan.

Aangepaste herstellvordering

Uit het arrest blijkt dat de stedenbouwkundig inspecteur na de dagvaarding van 23 september 2009, en na een proces verbaal van 15 april 2010, een aangepaste herstellvordering heeft geformuleerd (zie voetnoten 2 en 3 voor een vergelijking van de beide herstellvorderingen). De 'geactualiseerde' herstellvordering is duidelijk omvangrijker dan degene die initieel was ingediend.³ Hier kan Brouwers zijn slag thuis halen. Het hof stipt aan dat het enkel is gelast

1 Zie 'Wie schrijft, mag nog een tijdje blijven', *TOO* 2012, 263-264 en 'Jeroen Brouwers kan bemiddeling op buik schrijven', *TOO* 2013, 358-359.
2 Het herstel komt neer op de afbraak (inclusief vloerplaat) van het weekendverblijf en het overdekt terras en de afbraak (inclusief vloerplaat) van de bergplaats op de linkerzijde van het perceel.

3 De geactualiseerde herstellvordering beoogt de afbraak van de veranda, het terras in betontegels, het voetpad in betontegels, de kiezelverharding dienstig als parkeerplaats, de vijver, een gemetselde keuken gesitueerd rechts van het hoofdgebouw, de houten constructie waarin een keukentje is ondergebracht gesitueerd tegen de linker zijgevel van de berging, de houten uitbreiding over nagenoeg de volledige achtergevel van de berging en ingericht als sanitair, de verharding met betontegels gesitueerd aan de voorgevel van de berging, het terras in betontegels gesitueerd aan de rechtergevel van de berging, de verwijdering van drie gasflessen, een pyloon met schotelantenne, alle materialen gestapeld in de rechter hoek aan de achterzijde van het perceel, de houten palen, Bekaertdraad en prikkeldraad dienende als afsluiting van het perceel, de metalen poort aan de straatkant en de inrit in kiezelverharding.

met de feiten die door de dagvaarding van 23 september 2009 werden aanhangig gemaakt. De feiten waarop de stedenbouwkundig inspecteur zijn aangepaste herstellvordering steunt, werden pas vastgesteld bij proces verbaal van 15 april 2010, en zijn volgens het hof dus niet begrepen in de aanhangige feiten, waardoor zij ook geen voorwerp van de strafvervolgving uitmaken. Het herstel wordt vervolgens beperkt tot de feiten die bij dagvaarding aanhangig werden gemaakt.

In een arrest van 17 oktober 2006 oordeelde het Hof van Cassatie nochtans dat het bevoegde bestuur de herstellvordering, en de motieven ervan, tijdens het geding kan aanpassen aan de gewijzigde toestand van ruimtelijke ordening, voor zover deze aanpassing uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening geschiedt en strekt tot het doen ophouden van de gevolgen van het stedenbouwmisdrijf.⁴ Ook het Grondwettelijk Hof sluit zich hierbij aan.⁵

Uitvoeringstermijn

Zoals aangehaald in de inleiding van dit stukje, draait het hof de uitvoeringstermijn van het herstel terug van 4 tot 1 jaar. Op grond van art. 6.1.41 §3 VCRO bepaalt de rechtbank een termijn voor de uitvoering van de herstelmaatregelen. De rechter kan volgens de wetgever discretionair en soeverein oordelen over het bepalen van deze termijn.⁶ In *TOO* 2012/4 werd nog een zaak besproken waar de correctionele rechtbank van Veurne een uitvoeringstermijn toekende die neerkwam op een termijn van 6 jaar vanaf de betekening van het vonnis.⁷ De uitvoeringstermijn van Brouwers wordt gezet op 1 jaar vanaf het in kracht van gewijsde gaan van het arrest. Het hof verwijst hiervoor naar het aantal te verwijderen constructies en de tijd die nodig is om aan de ver-

plichtingen van het arrest te voldoen. Een langere termijn wordt van de hand gewezen omdat hierdoor de wederrechtelijke toestand (*de facto* vanaf de aankoop in 1993) wordt gedoogd en er sinds de inleidende dagvaarding inmiddels 5 jaar zijn verstreken. Het valt op dat in de rechtspraak meestal, en op vordering van de stedenbouwkundig inspecteur, een 'standaard' uitvoeringstermijn van 6 maanden of 1 jaar wordt toegekend. Ondanks dat de vroegere maximale uitvoeringstermijn van 1 jaar al meer dan

10 jaar is geschrapt,⁸ lijken rechters niet snel geneigd om hiervan af te wijken. Het is de taak van de advocaat van de beklagde om, indien er aanleiding toe bestaat, de rechter te

wijzen op de beoordelingsbevoegdheid van artikel 6.1.41 §3 VCRO. In het debat over de uitvoeringstermijn staan overtreder en stedenbouwkundig inspecteur immers op gelijke voet en heeft de rechter het laatste woord.

Kort na de uitspraak deelde Jeroen Brouwers mee dat hij een verzoek tot vernietiging zal indienen bij het Hof van Cassatie.⁹ De schrijver geeft zich dus nog niet (helemaal) gewonnen. Wat de uitspraak van het Hof van Cassatie ook moge zijn, met zijn beroep voorziet Brouwers in ieder geval zélf in een 'verlenging' van zijn uitvoeringstermijn. ■

(Joris Gebruers)

Het bepalen van de uitvoeringstermijn bij herstelmaatregelen is maatwerk (of zou dat toch moeten zijn).

4 Cass 17 oktober 2006, P.06.0712.N.

5 GwH nr. 59/2008, 19 maart 2008, ro B.6.1.

6 *Parl.St. VI.P.* 2002-2003, stuk 1566, nr.7, 16.

7 Zie 'Wie schrijft, mag nog een tijdje blijven', *TOO* 2012, 263-264.

8 Art. 8 van het decreet van 4 juni 2003 houdende wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, wat het handhavingsbeleid betreft (*BS* 22 augustus 2003).

9 Zie 'Jeroen Brouwers blijft tot het bittere eind in Zutendaal wonen', *Knack* 30 september 2014.